

1) Waarom een zorgbeleid?

“Wanneer men aanneemt dat kinderen mogen verschillen, aanvaardt men dat zowel het leertraject als het begin- en eindpunt mogen verschillen. Niet alle kinderen moeten op hetzelfde ogenblik en op dezelfde leeftijd hetzelfde kunnen. En niet alle leerlingen moeten op het einde van het schooljaar op dezelfde wijze geëvalueerd worden.”

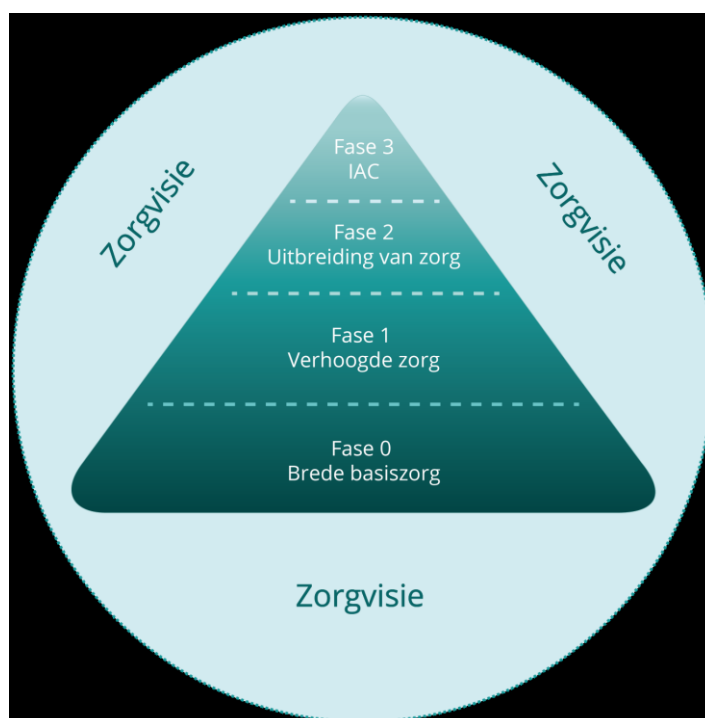
Binnen ons opvoedingsproject krijgt de pijler ‘Werken aan de ontplooiing van elk kind met brede zorg’ een belangrijke plaats.

Het is onze doelstelling elk kind te laten ontwikkelen met zijn eigen mogelijkheden en zijn eigen talenten en hierbij rekening te houden met zijn beperkingen.

We willen dus al onze kleuters en de leerlingen van de lagere school vanuit een brede zorgvisie ondersteunen en hun maximale ontwikkelingskansen bieden.

2) Wat doen we om deze visie te realiseren?

We baseren ons op het **zorgcontinuüm**:

A) Wat betekent zorg voor mij als leerkracht in mijn klas?

Fase 0: Brede basiszorg:

Zorgbreed werken - preventie

Hoe?

-Krachtige leeromgeving aanbieden: flexibele klasorganisatie, lln. stimuleren, samenwerken (coöperatieve werkvormen), denkproces ondersteunen via materiaal, pc-klas, ...

-Welbevinden van de leerlingen trachten te verhogen.

-Werken aan een participatieve school: meewerken aan leerlingenraad, ...

-Overleg op het einde van het schooljaar tussen leerkrachten van opeenvolgende klassen geeft ons informatie over leerlingen om een preventieve aanpak mogelijk te maken.

-Info in dossiers van de leerlingen leert mij waar ik preventief kan aan werken. Via de dossiers krijgen we zicht op de ontwikkeling van leerlingen om hen daarna gericht te helpen.

-Analyses van vb. LVS Spelling van verschillende schooljaren leren mij waar ik preventief kan aan werken (vb.: verschillende schooljaren op rij dezelfde fouten (verenkelingen, verdubbelen, afkortingen, ...): volgend schooljaar hier op voorhand meer aandacht aan besteden).

=>Dus toetsen over meerdere jaren bekijken leert mij waar ik preventief kan aan werken

-Differentiëren naar tempo en hoeveelheid

-Projecten op schoolniveau: -Dierenstad
  -Leerlingenraad

-Dossiers aanvullen zodat collega's na mij ook preventief kunnen werken.

Differentiatie en remediëring:

-Differentiatie naar doelen

-Hoekenwerk (in klas en pc-klas)

-Contractwerk

-Kiesuur

-Differentiatie bij rapportering

-Ten gevolge van de resultaten van het LVS Spelling, Wiskunde, Socio-emotionele vaardigheden (zie 3.1)

-Differentiatie en remediëring na een toets of taak

Bijscholingen: -zorgbreed ploegspel, relationele vorming, vormingsavonden, bijscholingen zorgteam

B) Wat doe ik als leerkracht wanneer ik hulp nodig heb?

Fase 1: Verhoogde zorg:

Wanneer structurele en preventieve acties niet meer volstaan.

Het schoolteam is in staat om binnen de reguliere werking en de extra omkadering, zoals zorg, aan deze leerlingen onderwijs te bieden. Het CLB-team treedt eerder op de achtergrond op, als ondersteuning voor het schoolteam.

Hoe?

Hulp vragen op tussentijds overleg of op MDO (signaleren via zorgplan → hulpvraag → handelingsplan - afspraken (zie 3.2)):

Ik kan dan hulp krijgen van: - zorgcoördinator (zie 4.1): klasintern of klasextern remediëren, differentiëren
-GON-leerkracht
-(CLB)

Met de hulp (vb materiaal, info, ...) kan ik dan weer eventueel werken in de klas (fase 0 van het zorgcontinuüm).

Fase 2: Uitbreiding zorg

Wanneer bepaalde vragen niet te beantwoorden zijn in fase 1, tijdens het MDO

=> -Leerlingbespreking
-Handelingsgerichte diagnostiek of begeleiding door CLB
-Verwijzing voor externe hulp

Hoe?

Hulp vragen op tussentijds overleg (leerlingbespreking) via zorgcoördinator of op MDO (signaleren via zorgplan → hulpvraag → handelingsplan - afspraken (zie 3.2))

Ik kan dan hulp krijgen van: -CLB, Logo, Revalidatiecentrum, ...

Fase 3: Individueel aangepast curriculum

Ondanks een aangepast zorgtraject met de gepaste hulp is het voor bepaalde leerlingen noodzakelijk dat we overgaan naar een individuele leerlijn. Dit houdt in dat een leerling aangepaste leerstof krijgt en op het einde van de lagere school geen getuigenschrift behaalt. In andere gevallen is er een overstap naar aangepast onderwijs nodig.

Ondanks alle investeringen om het onderwijsaanbod af te stemmen op de leerling(e) zijn of haar onderwijsbehoeften, zijn **de grenzen van de huidige school in zicht**. De draagkracht van de school is bereikt en alle betrokkenen zijn het erover eens dat we op zoek moeten gaan naar een school die adequater kan inspelen op de specifieke onderwijsbehoeften van deze leerling. We zullen nu – **in het belang van het kind** – de overstap maken naar ‘**een school op maat**’. Een school die voor deze leerling meerwaarde heeft **omdat ze structureel kan afstemmen op wat deze leerling nodig heeft**. Het kan hierbij gaan om een **andere school of een school voor buitengewoon onderwijs**.

Hoe?

Hulp vragen op tussentijds overleg (leerlingbespreking) via zorgcoördinator of op MDO
(signaleren via Zorgplan → hulpvraag → handelingsplan - afspraken (zie 3.2))

3) Een woordje uitleg over enkele zorgtaken

3.1. Het Kindvolgsysteem

3.1.1. Het kleutervolgsysteem

3.1.1.1. Socio-emotionele ontwikkeling

Aan de hand van “Groeilijnen voor hulp aan ontwikkelingsbedreigde kleuters” (blz. 1 t.e.m. 18) worden alle kleuters op klasniveau geobserveerd op gebied van: relatie met zichzelf, relatie met medekleuters, relatie met de juf en relatie met de spel- en klaswereld. A.d.h.v. bijhorende stappenplannen worden de kleuters die het moeilijk hebben positief bevestigd, gestimuleerd en aangemoedigd (Iniveau)

3.1.1.2. Motorische ontwikkeling

De turnjuf observeert de kleuters op klasniveau en leerlingenniveau in verband met: bewegingsgedragingen, bewegingsvaardigheden en bewegingsexpressie. A.d.h.v. “Groeilijnen voor hulp aan ontwikkelingsbedreigde kleuters” wordt fijne motoriek, zelfredzaamheid en potloodgreep op klasniveau door de kleuterjuffen geobserveerd en a.d.h.v. bijhorende stappenplannen worden de kleuters die het nodig hebben op leerlingenniveau gestimuleerd

3.1.1.3. Wiskunde

A.d.h.v. het leerplan wiskunde worden de kleuters op klasniveau geobserveerd voor:

- getallenkennis: hoeveelheden vergelijken en ordenen (zie leerplan blz. 40)
- getallenkennis: telrij opzeggen en één-één-relatie (zie leerplan blz. 40)
- meten en metend rekenen: vergelijken zonder maateenheid (zie leerplan blz. 60)
- meten en metend rekenen: tijdstip – tijdsduur (zie leerplan blz. 68)
- meetkunde: ruimtelijke oriëntatie: omsluiting – positie van voorwerpen (zie leerplan blz. 74)

A.d.h.v. observatielijsten kan men op leerlingenniveau noteren wanneer ze de begrippen verworven hebben. De lijsten schuiven door naar de volgende kleuterklas.

3.1.1.4. Taal- en denkontwikkeling

K3 gaat voor taal observeren met “Kijkwijzer taalontwikkeling in de kleuterklas” samengesteld door de zorggroep van de scholengemeenschap van Geraardsbergen-Deftinge

Aan de hand van “Groeilijnen voor hulp aan ontwikkelingsbedreigde kleuters” (blz. 1 t.e.m. 32) worden alle kleuters op klasniveau geobserveerd i.v.m. taalvaardigheid, woordenschat, auditieve en visuele discriminatie, memory en logisch rangschikken, puzzelen, symboolbewustzijn en kalenders aflezen. A.d.h.v. bijhorende stappenplannen worden de kleuters op leerlingenniveau individueel gestimuleerd en opgevolgd

3.1.1.5. Toeters:

Alle kleuters van de derde kleuterklas maken in het midden van het schooljaar de “Toetertest”.

De testen worden door de klasleerkracht geanalyseerd. Aan de hand van deze analyse wordt er op **klasniveau** bijgestuurd door de klasleerkracht waar het nodig is (vb. veel fouten bij “Rijmen” => extra oefenmomenten “Rijmen”). Indien het resultaat van een test bij een bepaalde leerling onder het gewenste minimum ligt, kan op **leerlingenniveau** een individueel remediëringsplan worden opgesteld en worden uitgevoerd door de klasleerkracht en/of het zorgteam.

Aan de hand van de resultaten die blijken uit het KVS en/of uit de speel/leermomenten biedt de zorgleerkracht wekelijks individuele hulp in de klas aan de hulpbehoevenden

3.1.2. Het leerlingvolgsysteem

3.1.2.1. Spelling:

Alle leerlingen van de lagere school (behalve L1) worden minimum 2 maal per jaar getest voor **spelling** (controledictes “Tijd voor taal”). De testen worden door de klasleerkracht geanalyseerd (via het bijhorende softwareprogramma of het analyseblad). Aan de hand van deze analyses wordt er op **klasniveau** bijgestuurd door de klasleerkracht waar het nodig is (vb. veel fouten aan v.t. => extra les(sen) over v.t.).

De analyses van de testen van alle klassen (L2->L6) worden door de zorgcoördinator geanalyseerd om eventuele tekortkomingen in de methode “Tijd voor taal” op te sporen en op **schoolniveau** bij te sturen.

Indien het resultaat van een test bij een bepaalde leerling onder het gewenste minimum ligt, kan op **leerlingenniveau** een individueel remediëringsplan worden opgesteld en worden uitgevoerd door de klasleerkracht en/of het zorgteam.

Na een analyse van de testen van alle klassen (L2 -> L6) bleek dat er zwak werd gescoord op schoolniveau op verenkelen en verdubbelen. Er werden 4 extra lessen aangemaakt over verenkelen en verdubbelen waaruit de klasleerkracht kan kiezen om preventief of remediërend aan dit probleem te werken

3.1.2.2. Wiskunde:

Alle leerlingen van de lagere school worden in het begin en in het midden van het schooljaar getest voor **Wiskunde** (toetsen LVS van het VCLB).

De testen worden door de klasleerkracht geanalyseerd (via het bijhorende analyseblad). Aan de hand van deze analyse wordt er op **klasniveau** bijgestuurd door de klasleerkracht waar het nodig is (vb. veel fouten bij hoofdrekenen. => extra les(sen) hoofdrekenen).

De analyses van de testen van alle klassen (L1->L6) worden door de zorgcoördinator geanalyseerd om eventuele tekortkomingen in de methode “Talrijk” op te sporen en op **schoolniveau** bij te sturen.

Indien het resultaat van een test bij een bepaalde leerling onder het gewenste minimum ligt, kan op **leerlingenniveau** een individueel remediëringsplan

worden opgesteld en worden uitgevoerd door de klasleerkracht en/of het zorgteam.

Na een analyse van de testen van alle klassen (L1 -> L6) bleek dat er zwak werd gescoord op schoolniveau voor hoofdrekenen, vooral aftrekken, en dit vooral in L4 en L5. We kwamen tot het besluit dat we wat meer aandacht zouden besteden aan aftrekken dan dat er in de Nieuwe Talrijk werd aangeboden. Het aanbod in de Nieuwe Talrijk hieromtrent is te verwarrend voor de kinderen. We opteerden om steeds vanuit dezelfde strategie (splitsen) te vertrekken.

Na duidelijke inoefening van de splitsingsstrategie merken we betere resultaten voor aftrekken.

3.1.2.3. Socio- emotionele ontwikkeling:

Zesmaal per jaar wordt er voor elke leerling een socio- emotioneel rapport opgesteld.

Aan de hand van deze rapporten wordt er op **klasniveau** bijgestuurd door de klasleerkracht waar het nodig is (vb. onbeleefd gedrag bij veel leerlingen in een klas => extra les(sen) over beleefdheid).

De rapporten van alle klassen (L1->L6) worden jaarlijks door de zorgcoördinator geanalyseerd om eventuele tekortkomingen op te sporen en op **schoolniveau** bij te sturen (vb. Jaarproject “Dierenstad”).

Indien het resultaat van het socio- emotioneel rapport bij een bepaalde leerling onder het gewenste minimum ligt, kan op **leerlingenniveau** een individueel remediëeringsplan worden opgesteld en worden uitgevoerd door de klasleerkracht en/of het zorgteam.

3.1.2.4. Lezen

Door een opeenvolging van beoordelingen over de leesvaardigheid, waarbij de evolutie of de hoeveelheid leeswinst bepaald wordt, willen we het leesonderricht binnen onze school gunstig beïnvloeden. De term dyslexie willen we reserveren voor leesproblemen met weinig groeimarge

Bij het begin van het schooljaar en in het midden van het schooljaar wordt het AVI-niveau bepaald van alle kinderen uit het tweede en derde leerjaar.

Kinderen uit de bovenbouw die AVI 9 nog niet bereikten worden ook getest. De bedoeling van deze afname is enerzijds een richtlijn te hebben naar aangepast leesmateriaal (op school, maar ook thuis). Anderzijds biedt het via de evolutietabel AVI-lezen van het leerlingendossier een zicht op de leesvorderingen van elk kind en wordt er zichtbaar welke kinderen extra ondersteuning dienen te krijgen.

Al deze gegevens van de leerlingen (+ alle andere nuttige informatie over de lln. in kwestie) worden eveneens verzameld in een **leerlingendossier** waardoor we duidelijker de evolutie van de prestaties van de kinderen kunnen volgen gedurende gans hun kleuter en lagere school.

Vanaf schooljaar 2016-2017 startten we met het **digitale volgsysteem “Questi”**. Dit systeem is ook gekoppeld aan ons rapport.

3.2. Overleg

-Ons zorgteam werkt nauw samen met het CLB. **Maandelijks hebben we minstens één overleg met het CLB** waarop eventuele problemen kunnen vermeld, besproken en opgelost worden met behulp van de deskundigheid van de CLB-medewerkers. **Wekelijks** is er contact via e-mail: interventies aanvragen, info, afspraken maken, verslagen opsturen, ...

- **MDO:**

- 3 maal per jaar
- het MDO heeft plaats in de PC-klas
- o.l.v. zorgcoördinator
- aanwezigen: zorgcoördinator, klasleerkracht, CLB, directeur, eventueel externe experts
- het MDO wordt voorbereid door de klasleerkracht: beginsituatie, probleemstelling, reeds gedane zorginitiatieven, sterke punten en hulpvraag worden ingevuld op het zorgplan voor de leerlingen die dienen besproken te worden op het MDO (→ de klasleerkracht signaleert). Tijdens het MDO trachten de aanwezigen een zorgplan op te stellen voor de leerling(en) in kwestie. Het zorgplan wordt nadien uitgevoerd door de klasleerkracht en/of zorgteam en/of externen.

-De zorgcoördinatoren vergaderen regelmatig met zorgcoördinatoren uit de regio via een netwerkgroep waarin ieder z'n ervaringen kwijt kan en waarin men van elkaar kan leren.

-De zorgcoördinatoren van de school maken ook deel uit van de gespreksgroep van zorgcoördinatoren van de scholengemeenschap.

-De zorgcoördinator organiseert contacten met CLB, therapeuten, ..., en andere experts.

-De zorgcoördinator (lager) is o.a. wekelijks aanspreekbaar tijdens een “spreekuur” (dinsdag van 10.25 uur tot 10.45 uur en woensdag van 10.25 uur tot 10.45 uur), op dit moment kunnen o.a. problemen door klasleerkrachten gesignaleerd worden.

-Het zorgteam is aanspreekbaar voor ouders om te praten over eventuele problemen die zich voordoen binnen de school rondom hun kind(eren) teneinde oplossingen te kunnen zoeken.

3.3. Hulp door zorgteam binnen en buiten het klasgebeuren

Het zorgteam staat in voor de begeleiding van individuele leerlingen of groepjes bij lees-, reken-, schrijf- en / of socio-emotionele problemen.

Ook de sterkere lln. hebben recht op individuele begeleiding om ook deze kinderen op hun niveau te kunnen benaderen.

Dit kan zowel binnen als buiten de eigen klas gebeuren.

3.4. Bijscholingen

-Het zorgteam engageert zich om zich bij te scholen (zie lijst bijscholingen).

3.5. Hulp bieden op leerkrachtniveau door het zorgteam

-Materiaal aanmaken, informatie opzoeken, informeren, coachen, overleg/spreekuur, handelingsplannen opstellen.

3.6. De leerlingenraad

De zorgcoördinator begeleidt maandelijks de leerlingenraad.

Doel: het welbevinden van de leerlingen in onze school verhogen.

4. Functiebeschrijving + taakverdeling

4.1 Zorgcoördinator: Stefan (10/36): lager (L3 t.e.m. L6) + kleuters (digitaal volgsysteem “Questi” beheren)
Directeur (4/36): lager (L1, L2)
Stefanie (4/36): kleuters

4.1.1. Schoolniveau:

-De analysebladen van de testen Wiskunde en Spelling van het LVS op schoolniveau analyseren om eventueel de methoden van Wiskunde en Spelling op schoolniveau bij te sturen. (Lager)

-De zorgcoördinator engageert zich om zich bij te scholen.

-Bijwonen van netwerkgroepen (zie 3.2): de zorgcoördinatoren vergaderen regelmatig met zorgcoördinatoren uit de regio Denderdal via een netwerkgroep waarin ieder z'n ervaringen kwijt kan en waarin men van elkaar kan leren.

-Overleg organiseren: (zie 3.2)

-MDO

-maandelijks zorgoverleg met CLB

-wekelijks contact met CLB via mail, telefoon, ...

-de zorgcoördinator is o.a. wekelijks aanspreekbaar tijdens een “spreekuur” (Lager: dinsdag van 10.25 uur tot 10.45 uur en woensdag van 10.25 uur tot 10.45 uur), op dit moment kunnen o.a. problemen door klasleerkrachten gesignaleerd worden

-De zorgcoördinator organiseert contacten met CLB, therapeuten, ..., en andere experts.

4.1.2. Leerkrachtniveau

-Materiaal aanmaken, informatie opzoeken, informeren, coachen, overleg/spreekuur, handelingsplannen opstellen.

4.1.3. Leerlingenniveau

-Individuele leerlingen (of kleuters) of groepjes begeleiden bij lees-, reken-, schrijf- en / of socio-emotionele problemen.

Dit kan zowel binnen als buiten de eigen klas gebeuren

-Leerlingenraad begeleiden (Lager).

4.2. Klasleerkracht

-zie punt 2